

ಇರದಿದ್ದರೆ ಪಶುಗಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವುದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮ ಅನೇಕ ರ್ಯಾತರ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿರುವ ಪಶುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಡೆತ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಕಾಪಾಡುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೊಡೆತ, ಕುಟುಂಬದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೋಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಇಳಿಮುಖಿ, ಜೊತೆಗೆ ಹೈನೋದ್ಯಮದ ಹಣ ರ್ಯಾತ ಮಹಿಳೆಯಲ್ಲಿರುವದು ವಾಡಿಕೆ. ಕೈರಂತುಲ್ಲಿ ಕಾಸಿದ್ದರೇ ವುಹಿಳೆಂತುರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಭಾವಲವಲ್ಲದೇ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ಮೂಡಿಸಲು ಸಶಕ್ತರು. ಈ ಬಲಕ್ಕೂ ಪೆಟ್ಟಿ ತಗಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸೋರಗುವ ಪಶುಗಳಿಂದ! ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪಶುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತೀ ಸಣ್ಣ ರ್ಯಾತರದು. ಪಶುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಮೇವು ಸಿಗಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪೆಟ್ಟು! ಹೀಗಾಗಿ ಮೇವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರ್ಯಾತರ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಭಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು.

ಹಿಂದಿನೆಂತೆ ಇಂದಿನ ರ್ಯಾತರ ವೇಂಬಿನ ಶೇಖರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಇಳಿಮುಖಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇವತ್ತಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ (ಹತ್ತಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಕೆಬ್ಬಿ, ತರಕಾರಿಬೆಳೆಗಳು) ಹಾವಳಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಳೆ-ಉಳಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಮುಖಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಹಸಿರು ಮೇವು ಆಧಾರಿತ ಹೈನೋದ್ಯಮ. ನಮ್ಮ ಹೈನೋದ್ಯಮ ಬೆಳೆಉಳಿಕೆಗಳಿಂತಹ ಕೃಷಿ ಉಪಾಳತ್ವನ್ನಾಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು (ಶೇ. ೮೦ ರಷ್ಟು) ಅವಲಂಬನೆ. ಶೇ. ೯ ರಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ೧೯೮೦ ರಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇ ದಶಕಗಳು ದಾಟಿದರೂ ನಿರಂತರ ತಟಿಸ್ಥಿ! ಆದರೆ ಪಶುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. ೯ ರಿಂದ ೫ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಳಿ. ಬರಗಾಲ ಬಂತಿಂದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೇವಿನ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯೂ ಸರಳಲ್ಲ. ಇದರ ಗಾತ್ರ ಆಕಾರ ದೊಡ್ಡದು ತೂಕ ಜಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುವಾಡುವ ಇಂಗಾಲದ

ಹೆಚ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಳಿ. ಈ ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬಿರುವ ಅಂಶ ‘ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬುದು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಂತೂ ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೇಯ ಹೆಚ್ಚಿ ಬರಪೀಡಿತ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮದು! ಇದರ ೫೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರಪೀಡಿತವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಳಿವುಗಳು. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಇಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಶಾಲ್ಲಿಕುಗಳನ್ನು ಬರಪೀಡಿತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ, ಚಂಡವಾರುತ ಮತ್ತು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಪರಿಣಾಮದ ಅವಧಿ ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮ ದೀರ್ಘವಲ್ಲದೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೃಷಿಗೆ ಹಮಾಮಾನ ವೈಪರಿಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಣಾಮ ದೊಡ್ಡದು. ಇದಕ್ಕಿರುವ ಪರಿಹಾರವೇನು? ಆಡಳಿತದ ನಿರ್ಧಾರ ಹಾಗೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಒಣ ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ಪಶುಸಂಗೊಂಡನಾ ಇಲಾಖೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖಾಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧದೇ ಕೃಷಿಕ್ಕೆತ್ತಗಳಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪಶು ಸಂಗೊಂಡನಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆಯಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣ ವಿಜಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕೃಷ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇಹಿಯರ್ ಗಿನಿ ಹಾಲ್ಲು, ಬಹುವಾಷಿಕ ವೇವಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ‘ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಸುಧಾರಿತ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಬಹುವಾಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ (ಸುಮಾರು ೨೫೦-೩೦೦ ಟನ್/ಹೆವರ್ಸ್) ಕೊಡುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಧಾರಣ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಖದಾರು ಕಟಾವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೇರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ, ಹೀಗೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಮೇವನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ‘ಒಣ ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ಸಾಫಿಸಬಹುದು. ಜೊತೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಖರೀದಿಸಿ ಒಣಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ರವಾನಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಖರೀದಿಸಿದ ಮೇವು ಕೆಡದಂತಿಡಲು, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವಾಡಲು ಹಾಗೂ ಶೇಖರಿಸಿದಲು ಆಯತಾಕಾರವಾಗಿ ಮೇವಿನ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಲಭ್ಯ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಮೇವಿನ ಶೇಖರಣೆ ಅಂದರೆ ಒಂದೆಡೆ ಗುಂಪಾಗಿಡುವದು ಎಂದರ್ಥವಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮೇವಿನ ತೂಕ, ವಿಧ, ಗಾತ್ರದ ಅಂಶ ಅಂಶಗಳು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಂಶಾಂಶಗಳ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮೇವು ಸೋರುವಿಕೆಗೂ ತಡೆ ಒಡ್ಡಬಹುದೇನೋ! ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಗಾತ್ರದ ಹಾಗೂ ತೂಕವಿರುವ ಮೇವಿನ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ‘ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ತಾಗಳೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ಮೇವು ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ’ ಯಂತ್ರಗಳು ಲಭ್ಯ ಟ್ರೌಕ್‌ರಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಈ ಯಂತ್ರ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಾಲಿತವಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೇ

ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಚಕ್ಕಡಿಯಷ್ಟಿರುವ ಮೇವನ್ನು ಕೇವಲ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಚಕ್ಕಡಿಯ ಕಾಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಈ ತರಹದ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮೇವಿನ ಗಾತ್ರ, ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ೨ ಟ್ರೌಕ್‌ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವ ಮೇವನ್ನು ಕೇವಲ ೧ ಟ್ರೌಕ್‌ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೋಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ, ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ತೂಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡುವದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಿಲೂ ಸಹ ಸಹಾಯಕಾರಿ. ಪ್ರತಿ ಪಶುಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕನಿಷ್ಠ ೪-೫ ಕಿಲೋ ಒಣಮೇವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಟು. ಪಶುಹಿಡುವಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚಬಹುದು. ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲು, ಶೇಕಡಾವಾರು ಮೇವು ಹಾಳಾಗದಂತಿಡಲು, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ವಾಡಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಜೆಲ್ಲಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಧಾರ ಕ್ಯೆಗೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅನುಕೂಲ. ನವದೇಹಲೀಯ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ರುಷಾನ್ನಿಯ ಭಾರತೀಯ ಹಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಮೇವು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಇಂಂಲ್ ರಲ್ಲಿ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ಸಾಫ್ಟನೇ ಮಾಡಿತ್ತು. ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾದ ಆಕಾರ ಹಾಗೂ ಅಳತೆಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಾಡಿ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದೇ ವರ್ಷ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ‘ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ದಿಂದ ಮೇವಿನ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಸಿ ಪಶುಗಳ ಜೀವ ಕಾಪಾಡಿತ್ತು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸತತ ಬರಗಾಲ ಪೀಡೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನಾರ್ಕ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚೆ ಏಕೆ ಇಡಬಾರದು? ಇಂದು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ‘ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್’ ಸಾಫಿಸಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡರಿ ರಾಜ್ಯವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ನನಸಾದಾಗ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆ ಪಶುಗಳ ನಲಗುವದು ನಿಲ್ಲುವದಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇವಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡುವದು ನಿಲ್ಲಬಹುದು.
